

Staat van het Consulaire 2025

Toekomstbestendige Consulaire Dienstverlening: klantgericht en efficiënt

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Inleiding

Het belang van betrouwbare en flexibele consulaire dienstverlening is en blijft onmiskenbaar, zowel voor Nederlanders in het buitenland als vanuit het oogpunt van economische en veiligheidsbelangen van het Koninkrijk. Nederlanders in het buitenland vertrouwen op accurate reisadviezen en reisdocumenten. En op consulaire bijstand, in situaties die sterk ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer, zoals detentie, overlijden, ziekenhuisopname of grootschalige crisissituaties. Visumverlening draagt bij aan de economische en veiligheidsbelangen van Nederland.

Ontwikkelingen in de buitenwereld raken zowel de consulaire dienstverlening als de visumdienstverlening. Zo zorgen onrustige situaties - veroorzaakt door mens of natuur - ervoor dat Nederlanders in het buitenland vaker in onveilige situaties terechtkomen en een beroep doen op de Nederlandse overheid voor goede hulp en bijstand. Nederlandse reizigers zijn daarbij gebaat bij snelle, toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening en waar mogelijk passende hulp en ondersteuning bij noodgevallen waar ook ter wereld. Verder blijft, sinds COVID-19, de internationale reislust toenemen. Dat is terug te zien in de voortdurende groei van het aantal visum- en paspoortaanvragen. Daarnaast wordt met het visuminstrument ingespeeld op de verschuivende wereldorde, o.a. op het gebied van handel bij verandering van afzetmarkten wereldwijd.

Adequate consulaire dienstverlening als kerntaak van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ), blijft hiermee onverminderd actueel en relevant. Hieraan wordt hard gewerkt vanuit Den Haag en op de posten in het buitenland. Daarbij zetten we in op verdere digitalisering van processen en aanvraagprocedures, om zowel de klanttevredenheid te verbeteren als de interne efficiëntie te verhogen. Dit zonder de persoonlijke aandacht en, waar nodig, direct persoonlijk contact uit het oog te verliezen, met name in crisissituaties of bij consulaire bijstand aan kwetsbare groepen. Als eerste aanspreekpunt is NederlandWereldwijd 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar.

Voor zowel de huidige als de toekomstige consulaire dienstverlening ligt de ambitie in het telkens vinden van een balans tussen een meer gestandaardiseerde aanpak- met schaalbare, digitale oplossingen- en maatwerk in dienstverlening. Hetzelfde geldt voor het vinden van de balans tussen een responsieve overheid en de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Daarbij staan behulpzaamheid, bereikbaarheid, betrouwbaarheid en oog voor de menselijk maat centraal.

In de Staat van het Consulaire van 2024 is uiteengezet dat het doorvoeren van verbeteringen in systemen en procedures uitdagingen kent, en dat de uitvoering van de

consulaire dienstverlening onder druk staat. Dat is sindsdien niet veranderd en door de brede taakstelling, die ook de consulaire dienstverlening raakt, zijn er minder middelen om deze druk te verminderen. Deze Staat van het Consulaire mag in het verlengde worden gelezen van de Staat van het Consulaire uit 2024 en is daarmee minder uitgebreid dan eerdere edities. Deel 1 geeft inzicht in de actuele stand van zaken rond de doorontwikkeling van systemen en dienstverlening per consulaire deelgebied, inclusief efficiëncymaatregelen. In deel 2 wordt o.a. ingegaan op overige ontwikkelingen, cijfers, eerdere toezeggingen aan de Tweede Kamer en recente aantallen. De rode draad is dat uitvoering van de consulaire en visumdienstverlening in ontwikkeling en in beweging blijft, net als de wereld waarin deze wordt vormgegeven.

Deel 1

Toenemende vraag naar producten en diensten

De vraag naar consulaire producten en diensten blijft toenemen. Het aantal paspoorten verdubbelde van 67.000 uitgereikte paspoorten in 2023 naar 125.000 uitgegeven paspoorten in 2024. Het aantal visumaanvragen steeg van 670.000 in 2023 naar 730.000 in 2024. De verwachting is dat deze aantallen komende tijd niet verminderen. Ook het aantal klantcontacten is sinds Corona structureel hoger dan de 600.000 per jaar waar in de begroting indertijd op is ingezet (920.000 in 2024).

De groei naar consulaire dienstverlening vraagt – in combinatie met de taakstellingsopgave - om slimmer, efficiënter en soms creatiever werken, waarbij ruimte is voor innovatie, digitalisering en samenwerking met partners. Zoals genoemd in een brief aan uw Kamer over het sluiten van posten moeten Nederlanders in het buitenland kunnen blijven rekenen op consulaire dienstverlening die zij van de overheid mogen verwachten¹. Dit sluit aan bij de consulaire ambitie van het ministerie van Buitenlandse Zaken: een compacte, efficiënte en toegankelijke organisatie die de consulaire klant centraal stelt en goede informatievoorziening, producten en diensten levert.

Hieronder wordt per consulair thema ingegaan op maatregelen om de doelstellingen te bereiken.

Thema 1: consulaire informatievoorziening

In 2024 reisden circa 9,5 miljoen Nederlanders naar het buitenland voor hun vakanties². BZ brengt reisadviezen uit en staat aan de lat voor consulaire dienstverlening aan Nederlandse reizigers in geval van nood. Daarnaast verstrekt BZ informatie aan Nederlanders en niet-Nederlanders over het regelen van zaken met de overheid vanuit het buitenland. Uit de consulaire data en klantcontacten is gebleken dat een hogere efficiency is te bereiken door nog meer duidelijkheid te verschaffen over welke producten en diensten worden geleverd en wat de aanvrager daarvoor moet aanleveren. Zo blijken nog steeds visum- en paspoortaanvragen na indiening incompleet te zijn, ondanks de beschikbare informatie en checklists op nederlandwereldwijd.nl. Vooral bij visumaanvragen leidt een incomplete aanvraag vaak tot weigering van de aanvraag. Voor zowel aanvragers als de consulaire organisatie is dat een extra belasting. Om incomplete aanvragen tegen te gaan, wordt gewerkt aan verbeterde informatievoorziening en communicatie met de aanvrager met heldere definities, een duidelijke afbakening van de producten en diensten en een goede uitleg over het proces en de benodigde stukken voor de aanvraag. Hierbij blijven we oog houden voor situaties waarin maatwerk moet worden

¹ Kamerstuk 32 734 nr. 55 van 17 april 2025

² Vakantie van Nederlanders; Kerncijfers [CBS](https://www.cbs.nl)

geleverd en/of de menselijke maat moet worden toegepast. Een voorbeeld van een dergelijke situatie is het organiseren van een bezoek met een mobiel vingerafdruk apparaat (MVA), waarmee iemand die om medische redenen niet ver kan reizen dicht bij huis een paspoort aan kan vragen.

Ter bevordering van de efficiency worden binnen Nederland Wereldwijd ook initiatieven genomen ten aanzien van de inzet van nieuwe digitale mogelijkheden. Zo worden de mogelijkheden verkend om met behulp van A.I. medewerkers beter te ondersteunen in hun werkzaamheden bij klantcontacten en algemene informatievoorziening. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het sneller vinden van een antwoord op de vraag van een beller, of het sneller inzichtelijk maken van knelpunten die burgers ervaren bij het regelen van zaken met de Nederlandse overheid. Naast een bijdrage aan efficiency, kan daarmee ook de dienstverlening aan de burger verder worden verbeterd.

Thema 2: Consulaire crises en reisadviezen

Het belang van het afbakenen van de consulaire dienstverlening speelt bij uitstek op het terrein van crisiswerkzaamheden. Zoals in eerdere Staten van het Consulaire is aangegeven is geen enkele crisissituatie hetzelfde, en de benodigde consulaire noodhulp dus ook niet. In 2024 en 2025 zijn de interne beleidskaders voor consulaire crisissituaties uitgewerkt (zie pagina's 13-15) met behulp van de geleerde lessen. Hierin wordt duidelijk uitgelegd welke hulp in welke situatie en op welk moment kan worden geboden.

Daarnaast is ook gekeken naar de nationale afspraken ten aanzien van tijdelijke opvang en nafase onder leiding van de Nationale Crisiscoördinator. BZ houdt zo rekening met de effecten van deze beleidswijzigingen op de (interne) processen bij andere departementen, bijvoorbeeld op het terrein van opvang in Nederland. Over die samenwerking blijven we in gesprek en uitgewerkte afspraken worden toegevoegd aan het beleidskader.

Niet alleen zoeken we de samenwerking met andere departementen op, maar ook kijken we naar de samenwerking met de private sector. Zo hebben we begin 2025 een convenant voor bijzondere bijstand buitenland (BBC-convenant) getekend met de reisbranche dat de publieke-private samenwerking voor bijstand aan Nederlandse reizigers bij crises versterkt³. In deel 2 wordt meer in detail beschreven welke aanpassingen in de beleidskaders zijn doorgevoerd en welke afwegingen daarbij een rol hebben gespeeld.

Ter illustratie van de noodzaak van de uitwerking van die beleidskaders op dit gebied: tijdens de oplopende spanningen rond Israël/Iran (in juni 2025) werd duidelijk dat dit circa 15.000 Nederlanders kon raken. In het evacuatiebeleid rond de situatie in het Midden-Oosten is de prioriteit gelegd bij Nederlandse reizigers. Dit bracht een duidelijke focus in

³ [Raamconvenant Bijzondere Bijstand bij een Crisis in het Buitenland](#)

de crisiswerkzaamheden, hield het uitvoerbaar en was met het oog op de veiligheidssituatie een verantwoorde keuze.

In het verlengde hiervan draagt meer duidelijkheid over de eigen verantwoordelijkheid van de burger⁴ ook bij aan de efficiënte inzet van het consulaire apparaat. Dit geldt in het bijzonder voor reizen naar landen of gebieden waarvoor een oranje of rood reisadvies geldt.

BZ informeert via 226 reisadviezen over de actuele veiligheidsrisico's voor Nederlandse burgers in landen en gebieden wereldwijd. Voorjaar 2024 zijn alle reisadviezen in een korter en overzichtelijker format geplaatst om de inhoud beter te laten aansluiten op de informatiebehoefte, waarbij informatie over veiligheidsrisico's voorop staat. Waar van toepassing is ook informatie over het risico op arbitraire detentie⁵ aangescherpt. Een reisadvies is echter niet bindend en BZ kan niet verbieden dat een Nederlander naar een gebied reist of zich in een gebied vestigt waar (verhoogde) veiligheidsrisico's gelden. In landen waarvoor het reisadvies kleurcode rood of oranje heeft, is de mogelijkheid tot het bieden van consulaire bijstand vaak beperkt en soms zelfs geheel onmogelijk. Denk hierbij aan landen als Afghanistan en Venezuela. Het is en blijft de eigen verantwoordelijkheid van Nederlandse burgers of zij een reisadvies volgen, en hoe zij omgaan met veiligheidsrisico's. Deze keuzes hebben consequenties, ook voor de mate waarin men kan rekenen op consulaire (nood)hulp van de overheid. Hierover communiceert BZ dan ook duidelijk: bij afreizen naar gebieden waarvoor een rood reisadvies geldt, kun je niet rekenen op hulp van de overheid in geval je in problemen raakt.

Een van die consequenties van eigen keuzes, is – afhankelijk van de specifieke omstandigheden - het in rekening brengen van kosten bij repatriëringen en evacuaties. Het organiseren van een (consulaire) repatriërings- of evacuatieoperatie is complex, kostbaar en geen vanzelfsprekendheid. Daarom zal BZ bij toekomstige repatriëringen/evacuaties die volledig door de Rijksoverheid worden georganiseerd een financiële bijdrage doorberekenen. Daarbij is de inzet om de financiële bijdrage voor alle soorten repatriëringen/evacuaties te hanteren en hier geen koppeling te maken met de kleurcode van het reisadvies voor een land. De overheid maakt immers bij alle repatriëringen/evacuaties kosten. En het advies aan de consulaire doelgroep is ook een passende reisverzekering af te sluiten die extra kosten dekt. Men dient zich hierbij rekenschap te geven dat een reisverzekering voor een land met een rood reisadvies geen vanzelfsprekendheid is.

⁴ Zie de Staat van het Consulaire 2019

⁵ Arbitraire detentie wordt verder toegelicht onder 'consulaire bijstand'

Het achteraf innen van een financiële bijdrage vereist capaciteit en expertise die BZ niet in huis heeft. Om die reden is BZ in september 2025 een samenwerking aangegaan met het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) om het innen van de financiële bijdrage mogelijk te maken. Met het CJIB worden de verdere modaliteiten en spelregels uitgewerkt, waar in de volgende Staat over gerapporteerd zal worden. Naar verwachting zal deze oplossing in de eerste helft van 2026 geïmplementeerd zijn.

Naast het updaten van beleidskaders, samenwerkingsafspraken en reisadviezen, is ook op het gebied van systemen ten behoeve van crisissituaties veel voortgang geboekt. In de eerste helft van 2025 is een verbeterde versie van de Informatieservice in gebruik genomen. Iedereen kan zich via de Informatieservice aanmelden voor het ontvangen van berichten als het reisadvies voor een land wijzigt en bij (dreigende) crisis. Daarnaast biedt het nieuwe systeem een betrouwbaar beeld van het aantal aangemelde Nederlanders dat zich op enig moment in een bepaald land bevindt. Dit is voor BZ belangrijke informatie in het geval van een (dreigende) crisis en het bepalen van de eventuele Nederlandse crisisrespons.

Ook is het afgelopen jaar een volledig nieuwe crisisregistratie applicatie (CRA) uitgerold en in gebruik genomen ten tijde van het Iran-Israël conflict (2025), waarbij BZ Nederlandse reizigers ondersteunde bij vertrek uit de regio. Deze nieuwe applicatie stelt BZ in staat om de consulaire hulpvraag sneller in kaart te brengen en daarmee de operatie efficiënter uit te voeren. Bij de ontwikkeling van dit systeem zijn geleerde lessen uit het verleden meegenomen, o.a. uitkomsten van enquêtes onder personen die eerder hulp van BZ hebben ontvangen bij het verlaten van een crisisgebied.

De recente beleids- en systeemaanpassingen werpen nu al hun vruchten af, zowel voor degenen die een beroep op ons doen als voor de interne efficiency. Het benutten van ervaringen en geleerde lessen is een vast bestanddeel van de consulaire crisisorganisatie. Als daar mogelijke verbeteringen uit voortkomen, dan zullen die worden doorgevoerd.

Thema 3: Consulaire bijstand aan Nederlanders in het buitenland

De onder “consulaire informatievoorziening” genoemde herdefiniëring van welke consulaire producten en diensten wel kunnen worden geleverd en welke niet, heeft ook betrekking op dit consulaire thema. Betere communicatie met daarin aandacht voor verwachttingsmanagement zal leiden tot meer duidelijkheid bij personen die een beroep doen op consulaire bijstand, maar ook tot meer efficiency binnen dit deelgebied.

Verder gaat dit consulaire thema steeds vaker gepaard met een toenemende complexiteit van verzoeken om bijstand en politieke gevoeligheden waarop moet worden ingespeeld. Zo speelt in sommige landen zoals Iran, Rusland en Venezuela, het risico van arbitraire detentie. Arbitraire detentie is het vasthouden van een persoon zonder legitieme juridische grond en/of zonder een eerlijk proces. In de kern liggen deze gevallen politiek al heel gevoelig, maar dat geldt extra als deze detentie wordt ingezet als (politiek) drukmiddel. Uw Kamer vroeg hier ook aandacht voor met de motie over gijzeldiplomatie⁶. BZ heeft in dat kader versterkt ingezet op de preventie van arbitraire detentie, onder andere door het risico nadrukkelijker uit te lichten in de reisadviezen en een communicatieaanpak over dit onderwerp op te starten. Ook is BZ in gesprek gegaan met de Nederlandse reisbranche over het risico op arbitraire detentie, o.a. met reisorganisaties die reizen aanbieden naar landen waar dit risico speelt. Hierbij is het risico verder onder de aandacht gebracht. BZ zal blijvend de samenwerking met de reisbranche zoeken om arbitraire detentie van Nederlanders in het buitenland te helpen voorkomen. Verder blijft BZ in Europees verband en met gelijkgezinde landen optrekken op het gebied van preventie en, waar effectief, gezamenlijke actie.

Thema 4: Reisdocumenten

Op het gebied van het reisdocumentenproces zet BZ al enkele jaren in op digitalisering van producten, diensten en interne processen met het oog op een goede en efficiënte bediening van paspoortaanvragers. De eerdergenoemde taakstelling en toename van het aantal aanvragen maken het extra belangrijk dat hierop wordt doorgepakt.

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in digitalisering van het reisdocumentenproces. De uitrol van het nieuwe reisdocumentensysteem Kairos Reisdocumenten zal in de eerste helft van volgend jaar worden afgerond. Hoewel Kairos digitaal aanvragen ondersteunt, biedt het nog geen oplossing voor de persoonlijke verschijningsplicht ten behoeve van identiteitsvaststelling, waar uw Kamer al eerder over is geïnformeerd⁷. Al langere tijd wordt samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gekeken naar de mogelijkheden voor het digitaal aanvragen van reisdocumenten, inclusief identiteitsvaststelling. In een onderzoek (2023) naar de mogelijkheden op dit gebied kwam naar voren dat identiteitsvaststelling op een andere wijze dan in persoon aanvragen vanuit veiligheidsoogpunt nog niet raadzaam was⁸. Wel liet het onderzoeksrapport de deur open voor mogelijke toekomstige technologische ontwikkelingen. Bekend is dat lidstaten als Frankrijk, België en Ierland stappen hebben

⁶ Kamerstuk 21 501-02 nr. 3000 van 12 december 2024

⁷ Kamerstuk 25 764 nr. 142 van 13 juli 2023

⁸ [Onderzoek naar Online identiteitsvaststelling en -verificatie, in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 2 mei 2023](#)

gezet of willen zetten op dit terrein, in ieder geval voor paspoortaanvragers van wie de identiteit al eerder is vastgesteld. Het komende jaar zal in samenwerking met BZK worden onderzocht welke procesaanpassingen haalbaar en passend zijn binnen de eisen en wensen van het huidige reisdocumentenproces. Als ook Nederland, zonder in te boeten op de veiligheid en betrouwbaarheid van het proces, stappen kan zetten op het gebied van digitale identiteitsvaststelling en inname van aanvragen, zal dat immers in grote mate bijdragen aan de klantgerichtheid en naar verwachting ook aan de efficiency van dit proces.

Thema 5: Visumverlening - digitalisering en inzet als instrument van het buitenlandbeleid

Ook in het visumproces is grondig gekeken naar de te behalen efficiencywinst door het verbeteren van systemen. Met zo'n 730.000 verwerkte visumaanvragen in 2024 en een wekelijkse toestroom van 18.000 aanvragen in de zomer van 2025, gaat het hier om grote aantallen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het zoveel mogelijk digitaliseren van het visumproces en de vervanging van het oude visumsysteem (NVIS) door een nieuw visumsysteem (Kairos 3.0), dat in 2025 gefaseerd is uitgerold. Dit systeem is beter toegerust op digitaal aanvragen en behandelen van deze aanvragen. Tevens biedt het systeem betere mogelijkheden om in te spelen op de steeds hogere eisen, onder andere op het gebied van koppelvlakken met andere nationale en EU-systemen, bijvoorbeeld in het kader van het Programma Grenzen en Veiligheid. Inmiddels werken zowel alle visuminnamelocaties (posten en externe dienstverleners) als de back-office in Den Haag met het nieuwe Kairos-systeem.

Ten aanzien van de aansluiting op nieuwe systemen in het kader van Grenzen en Veiligheid kan worden gemeld dat de aansluiting op het Entry Exit Systeem van de EU plaatsvindt op 12 oktober 2025. Dit systeem vervangt grotendeels het afstempelen van het paspoort bij grenspassage voor personen met een niet-EU nationaliteit. Het EES zal naar verwachting volledig geïmplementeerd zijn in het tweede kwartaal van 2026. Daarnaast wordt ook gewerkt aan een Europees Reisinformatie en Autorisatiesysteem (ETIAS), waarvan de uitrol nu voorzien is zes maanden na de start van EES.

Naast systeemontwikkelingen zijn het afgelopen jaar tevens nieuwe stappen gezet bij de inzet van visumverlening voor de bevordering van de Nederlandse economie. De Orange en Blue Carpet-visumprogramma's dragen hieraan bij. Deze visumprogramma's maken het voor zakenreizigers gemakkelijker om een Schengenvisum te krijgen en zijn voor bedrijven met een goede band met Nederland (Orange) en zeevarenden die voor Nederlandse rederijen werken (Blue). Voor Orange Carpet zijn in 2024 zo'n 24.000 aanvragen afgehandeld. Voor Blue Carpet waren dat er bijna 64.000.

Zoals eerder vermeld wordt de efficiëntie van het visumproces continu gemonitord en waar mogelijk verbeterd. Ook in dit proces wordt, waar nodig, oog gehouden voor maatwerk. Bij spoedgevallen gebeurt dit, waar dat kan, met grote voorrang en met toepassing van de menselijke maat. In het Notaoverleg Suriname⁹ zegde mijn voorganger toe om in de Staat van het Consulaire terug te komen op signalen van mogelijke knelpunten bij het aanvragen van spoedvisa voor inwoners van Suriname. Voor spoedvisa zijn wereldwijde procedures ingericht die, mits de aanvrager een volledig dossier indient, ervoor zorgen dat visumaanvragen binnen enkele dagen kunnen worden getoetst en afgehandeld conform de Schengenvoorwaarden. Naar aanleiding van het Notaoverleg heeft het ministerie in de periode van juni tot en met augustus 2025 het aantal aanvragen en doorlooptijden voor Surinaamse spoedvisa gemonitord. Hieruit is gebleken dat er een relatief hoog aantal (114) spoedaanvragen is ingediend en dat deze, bij volledige dossiers, binnen de streeftermijn van twee dagen zijn afgehandeld. Op basis van zowel binnengekomen klantvragen en klachten als eigen data en bronnen, heeft BZ kunnen constateren dat er geen bijzondere knelpunten naar voren komen bij het aanvragen van spoedvisa vanuit Suriname. Ook is het aantal afwijzingen, en de motivatie daarvoor, vergelijkbaar met andere aanvraaglocaties.

Het visumbeleid is ook afgelopen jaar effectief ingezet als instrument van het Nederlandse en Europese buitenlandbeleid. Zo hebben we de banden kunnen verstevigen met Armenië door stappen te zetten voor onderhandelingen over visumliberalisatie als onderdeel van het Oostelijk Partnerschapsbeleid. Met Kazachstan is een overeenkomst getekend voor visumfacilitatie, gekoppeld aan afspraken over terug- en overname. Verder zijn de banden met o.a. Turkije, Indonesië en Marokko versterkt door aanpassing van de zgn. cascademodellen¹⁰¹¹ voor visumafgifte voor burgers van deze landen. Versoepeling van visumregels, waar dat mogelijk is, is niet alleen goed voor de bilaterale betrekkingen. Het draagt uiteindelijk ook bij aan een efficiëntere dienstverlening, doordat reizigers die in het verleden op juiste wijze gebruik hebben gemaakt van hun Schengenvisum, nu eerder een visum met een langere geldigheidsduur kunnen krijgen en minder vaak een visum hoeven aan te vragen.

⁹ Toezegging gedaan tijdens het Notaoverleg Suriname, TZ202506-010 van 2 juni 2025

¹⁰ Na goed gebruik van een visumaanvraag, voorziet de EU Visumcode standaard in het hanteren van een ruimere geldigheidstermijnen bij herhaalaanvragen. Dit is het cascademodel. Per locatie kan de Europese Commissie voorstellen doen om die standaard termijnen te verruimen of in te perken, rekening houdend met o.a. de risico's op het gebied van illegale immigratie, de weigeringspercentages, etc, maar ook de externe betrekkingen.

¹¹ Zie ook: Antwoord op Kamervragen over 'visumvrij reizen 85 miljoen Turken stap dichterbij' (2025Z14870) van 29 augustus 2025 en Antwoord op vragen van de leden Wilders en Vondeling over dat visumvrij reizen voor Turken wordt versoepeld (2025Z14850) van 28 augustus 2025.

Ook hebben we het visuminstrument in kunnen zetten om in EU-verband stevige boodschappen af te geven. Voor de Russische Federatie is de oude visumfacilitatieovereenkomst nog steeds opgeschort in verband met de inval in Oekraïne. En voor Georgië is het onderdeel uit de visumfacilitatieovereenkomst dat zag op vrijstelling van de visumplicht voor diplomaten en officials opgeschort, in verband met de repressie van burgers door de Georgische overheid eind 2024.

Ten slotte stond afgelopen jaar de herziening van het visumopschortingsmechanisme ('noodremmechanisme') op de Brusselse agenda. Nederland heeft hierbij ingezet op bredere gebruikmaking van het opschortingsmechanisme, onder andere bij (gebrek aan) harmonisatie van visumplichtige en visumvrije landen tussen de EU en derde landen, gouden paspoortregelingen, hybride dreigingen en abrupte en significante verslechtering van de externe EU-betrekkingen, bijvoorbeeld als gevolg van mensenrechtenschendingen.

Ruimte voor doorontwikkeling

Zoals genoemd is het maken van een efficiencyslag is in deze tijden meer dan nodig. Door verder te innoveren en digitaliseren zorgen we voor een compacte maar efficiënte uitvoering op consulaire gebied. Daarmee zijn we "fit for the future".

De digitale aspecten van onze dienstverlening pakken we zo veel mogelijk gezamenlijk op met onze partners. Bijvoorbeeld met de EU(-partners), de ministeries van Justitie en Veiligheid en Asiel en Migratie voor doorontwikkelingen binnen het visumproces. En met BZK voor het paspoortenproces. Waar mogelijk vindt er onderlinge datadeling en systeemaansluiting plaats om processen te verbeteren en te versnellen.

Elke nieuwe stap op het gebied van data, systeemontwikkelingen en inzet van nieuwe instrumenten, wordt zorgvuldig getoetst aan geldende wet- en regelgeving. Men moet er immers op kunnen (blijven) vertrouwen dat de overheid veilig en doelmatig met gegevens omgaat. Hierop wordt toegezien door toezichthouders, de rechterlijke macht en andere partijen, bijvoorbeeld door een beroep op de Wet open overheid (WOO). Uitvoering van de wet- en regelgeving hieromtrent is stevig verankerd binnen de overheid en de BZ-organisatie.

De uitdaging is adaptief en innovatief de consulaire dienstverlening in te richten zonder afbreuk te doen aan de nodige veiligheids-, privacy- en andere wettelijke vereisten. BZ staat open voor nieuwe werkwijzen en gebruikmaking van nieuwe digitale technologieën. Zoals in de Staat van het Consulaire 2024 beschreven, heeft het ministerie de afgelopen jaren geïnvesteerd in een informatie-gestuurde werkwijze voor het visumbeslisproces; het zogeheten Informatie Ondersteund Beslissen (IOB). Hiermee wordt een beslismedewerker door een algoritme ondersteund bij het inschatten van de benodigde

intensiteit voor het behandelen van een visumaanvraag en het dossieronderzoek, en wordt daarmee de beoordeling van aanvragen zorgvuldiger en objectiever. Vanuit het consulaire domein worden de ontwikkelingen, kansen en risico's op dit gebied op de voet gevolgd. Hoeveel ruimte voor innovatie kan worden gecreëerd, is evenwel – naast een beleidskeuze – ook een politieke keuze. Hierbij wordt gewezen naar de Staat van de Uitvoering, die hier uitgebreid op ingaat.

Deel 2

Thema 1: consulaire informatievoorziening

Rijksbrede loketfunctie

BZ heeft met NederlandWereldwijd (NWW) het rijksbrede overheidsloket in huis voor Nederlandse reizigers, Nederlanders die in het buitenland (gaan) wonen en niet-Nederlanders in het buitenland die informatie nodig hebben of zaken met de Nederlandse overheid moeten regelen. Op de Nederlandstalige en Engelstalige websites van NWW kunnen burgers informatie vinden van BZ en 14 partnerorganisaties, waaronder Logius, de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG), de Sociale Verzekeringsbank (SVB), Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en RDW. In lijn met de ambitie van de Staat van de Uitvoering om als “één overheid” te functioneren helpt BZ bovengenoemde doelgroepen 24/7 gericht op weg met informatie en advies via de websites, het keuzemenu voor de beller en met direct contact aan de telefoon, via whatsapp en email. Daarnaast voorziet NWW in een aanhoudende vraag naar DigiD-activeringscodes vanuit het buitenland via videobellen. In samenwerking met partners wordt bekeken waar verdere verbetering en digitalisering over de gehele line van dienstverlening aan de klant mogelijk is.

Vernieuwde Informatieservice

De BZ Informatieservice is een belangrijk consulaire communicatiekanaal dat het ministerie meer wil en kan inzetten. In het tweede kwartaal van 2025 is een vernieuwde versie van de Informatieservice in gebruik genomen. Het aanmelden is gemakkelijker gemaakt, waarbij het voor abonnees duidelijker is geworden voor welke soort berichten ze zich aanmelden. Uitgangspunt van de Informatieservice is dat iedereen veiligheidsupdates kan ontvangen, voor een of meer landen, ongeacht of iemand daadwerkelijk op reis gaat. Indien iemand naar het buitenland reist, of men langere tijd buiten Nederland verblijft, bijvoorbeeld voor werk of studie, dan is het doorgeven van een aankomst- en vertrekdatum verplicht.

In de vernieuwde Informatieservice is een automatisch opschoningsmechanisme ingebouwd. Periodieke controle-mails houden de gegevens actueel en verbeteren de betrouwbaarheid. Dit is voor BZ cruciaal, vooral in (dreigende) crisissituaties waarin het van belang is snel zicht te hebben op het aantal aangemelde Nederlanders in een bepaald land of gebied.

Nederlanders die (tijdelijk) buiten Nederland wonen kunnen, als ze deze optie aanvinken, extra informatie ontvangen over overige consulaire dienstverlening van de ambassade of het consulaat-generaal in het betreffende land, zoals bijvoorbeeld wanneer een ‘pop-up-ambassade’ wordt georganiseerd. Ook krijgt deze groep ieder kwartaal een nieuwsbrief

van NWW met informatie over de Nederlandse overheidsdiensten die relevant zijn voor burgers buiten Nederland.

Thema 2: Consulaire crises

Ondersteuning bij vertrek uit het Midden Oosten

Sinds het uitbreken van de hevige gevechten tussen Israël en Hamas in 2023 ondersteunt BZ mensen die in aanmerking komen voor consulaire ondersteuning bij het vertrek uit de regio. In 2024 en 2025 werkte de BZ-crisisorganisatie aan de overbrenging uit Gaza van mensen met de Nederlandse nationaliteit of een mvv-inwilliging van de IND in het kader van gezinshereniging. Ook besloot de voormalige minister van Buitenlandse Zaken - op ad hoc-basis en bij wijze van uitzondering - over te gaan tot consulaire ondersteuning bij vertrek uit Gaza voor enkele personen met recht op verblijf in Nederland als studenten en onderzoekers. Rondom de consulaire overbrengingen vond nauw contact met de IND plaats. Tot op heden zijn hiermee ruim 200 personen succesvol overgebracht naar Nederland.

In juni 2025 escaleerde het conflict tussen Iran en Israël. Nederlandse reizigers gestrand in Israël zijn toen actief ondersteund bij het vertrek uit het land. Voor omringende landen heeft BZ via het reisadvies en de informatieservice de consulaire doelgroep voorzien van actuele informatie over veiligheidsrisico's en uitreis mogelijkheden. Hiermee is uitvoering gegeven aan Motie van de Leden Ceder en Paternotte¹² waarin werd verzocht om in samenwerking met o.a. andere EU-lidstaten, voorbereidingen te treffen voor een veilige en tijdige repatriëring van Nederlandse staatsburgers uit Israël en Iran.

In deze periode is een nieuwe crisisregistratieapplicatie in gebruik genomen om personen te ondersteunen bij vertrek. De applicatie stelt BZ in staat om de consulaire hulpvraag sneller in kaart te brengen en daarmee de operatie efficiënter uit te voeren. Ook is er na inzet van deze applicatie een evaluatie gehouden waarbij mensen die een consulaire hulpvraag hadden ingediend hun feedback konden geven op de applicatie en de ontvangen hulp. De uitkomsten van deze evaluatie worden gebruikt bij de verdere verbetering van de consulaire crisisondersteuning.

Onderscheid tussen repatriëring - evacuatie

Vanuit eerdere operaties is er een behoefte ontstaan aan een scherpere definitie van een consulaire repatriëring versus een evacuatie, zodat hier in de uitvoering beter op getoetst

¹² Motie van de leden Ceder en Paternotte van 18 juni 2024, Kamerstuk 21 501-20, nr. 2253

kan worden. Met een duidelijker onderscheid tussen repatriëring en evacuatie geeft BZ, als initiator binnen de Rijksoverheid voor het besluit om te repatriëren of te evacueren,

- Gestrande Nederlanders en hun kerngezinsleden* in nood die woonachtig zijn in

ook meer duidelijkheid en handvatten richting ketenpartners voor het nationale deel van de repatriërings-/evacuatieketen, zoals de tijdelijke opvang en opfase. Het ministerie heeft oog voor de effecten van dit beleid op de (interne) processen bij andere departementen en voor het Caribisch deel van het Koninkrijk.

Deze personen zijn kwetsbaarder in het crisisgebied, omdat zij kortdurend in het getroffen gebied aanwezig zijn, bijvoorbeeld als toerist, zakenreiziger of voor

Herziening van het consulaire doelgroepenkader

Daarnaast is het standaard doelgroepenkader, zoals gecommuniceerd in de Staat van het Consulaire 2022, herzien en aangepast op basis van geleerde lessen.

In het herziene kader bestaat de vaste consulaire doelgroep uit :

- Alle Nederlanders en hun kerngezinsleden in nood in het buitenland. Dus naast de

gestrande Nederlandse reizigers ook de Nederlanders die in het getroffen gebied wonen

Deze personen worden dermate bedreigd door een (levens)gevaarlijke

situatie dat politiek besloten wordt dat woonachtig zijn in Nederland of de Caribische delen van het Koninkrijk niet langer een voorwaarde is.

* Definitie kerngezinsleden: partner (huwelijkspartner, geregistreerde partner, partner met wie ongehuwde Nederlander een notariële samenlevingsakte heeft en

- Nederlanders en hun kerngezinsleden¹³ (dit kunnen ook personen zijn zonder Nederlandse nationaliteit)
- Andere EU-burgers indien er door andere EU-landen een beroep op Nederland wordt gedaan en de operatie dit toelaat.

Eventueel, op basis van de aard van de crisis, kan worden besloten om hieraan toe te voegen:

- Personen met vergunning tot rechtmatig verblijf in Nederland;
- Personen met vergunning tot rechtmatig verblijf in Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, St. Eustatius of Saba (en die dus geen kerngezinlid zijn van een persoon met de Nederlandse nationaliteit).

Overwegingen bij deze optionele groepen zijn dat deze groepen zich voor consulaire bijstand in principe moeten wenden tot de autoriteiten of de ambassade van het land waarvan zij de nationaliteit hebben. Afhankelijk van de crisis kan politiek besloten worden deze personen ook in aanmerking te laten komen voor repatriëring of evacuatie door de Nederlandse overheid.

Andere groepen dan hiervoor genoemd worden beschouwd als bijzondere groepen waarover een politiek besluit vereist is. Bij de evacuatie vanuit Afghanistan in 2021 ging dit bijvoorbeeld om mensenrechtenverdedigers, journalisten en ngo-medewerkers (via de Motie Belhaj c.s.¹⁴) en tolken (waarvoor een separate regeling was getroffen door het ministerie van Defensie). Bij de overbrengingen vanuit Gaza werden als bijzondere groep aangemerkt personen die in het kader van gezinshereniging over een mvv-inwilliging beschikten¹⁵. Indien bijzondere groepen onderdeel worden van een consulaire operatie wordt de Kamer over dat politieke besluit ingelicht.

Raamconvenant bijzondere bijstand bij een crisis in het buitenland

In de Staat van het Consulaire 2024 is aangekondigd dat BZ mogelijkheden zou verkennen om een convenant af te sluiten met de reis- en verzekeringsbranche. Op 8 januari 2025 is het Raamconvenant Bijzondere Bijstand bij een Crisis in het Buitenland (kortweg 'BBC-Convenant') gesloten tussen BZ, de Algemene Nederlandse Vereniging van Reisondernemingen (ANVR), het Verbond van Verzekeraars en de Stichting

¹³ Definitie kerngezinsleden: partner (huwelijkspartner, geregistreerde partner, partner met wie ongehuwde Nederlander een notariële samenlevingsakte heeft en gemeenschappelijke huishouding voert), en afhankelijke kinderen (ook adoptie- en stiefkinderen) tot in principe de leeftijd van 18 jaar.

¹⁴ Motie van het lid Belhaj c.s. van 18 augustus 2021 Kamerstuk 27 925, nr. 788

¹⁵ Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 11 december 2023, Kamerstuk 21501 02 nr. 2794

Calamiteitenfonds Reizen.¹⁶ Dit convenant versterkt de publieke-private samenwerking voor bijstand van Nederlandse reizigers bij crises.

Doorberekenen financiële bijdrage

Zoals reeds genoemd op pagina 5 is BZ een samenwerking aangegaan met het CJIB om het innen van een financiële bijdrage mogelijk te maken van personen die door de overheid worden gerepatrieerd of geëvacueerd. In de volgende Staat zal worden gerapporteerd worden over de verdere uitwerking van deze afspraken.

Thema 3: Consulaire bijstand aan Nederlanders in het buitenland

Sluiting posten en vertegenwoordiging van burgers

Rekening houdend met de motie van het lid Paternotte die het kabinet verzoekt de consulaire dienstverlening aan zowel bedrijven als personen op peil te houden en in lijn met de voornemens uit het Hoofdlijnenakkoord¹⁷, is de taakstelling op de consulaire taken beperkt tot een efficiëncyslag. Hierbij wordt bij de voorbereiding op het sluiten van een post goed gezien wat de impact is op de consulaire dienstverlening. Daar waar het visumverlening betreft, wordt gekeken naar visumvertegenwoordigingsafspraken met andere EU-lidstaten. Voor consulaire bijstand wordt gekeken naar Nederlandse vertegenwoordigingen en honorair-consuls in de regio.

Daarnaast wordt in EU-verband onderhandeld over de herziening van de EU-richtlijn 2015/637 over consulaire bescherming van niet-vertegenwoordigde EU-burgers. Nederland neemt hierin een proactieve houding aan. Voor Nederlanders biedt de richtlijn de mogelijkheid zich voor consulaire bijstand te wenden tot vertegenwoordigingen van andere EU-lidstaten. Over de uitkomst van de herziening wordt uw Kamer nader geïnformeerd.

Gedetineerdenbegeleiding

Het vierjarige subsidiebeleidskader voor de begeleiding van Nederlandse gedetineerden in het buitenland is in opdracht van BZ met twee jaar verlengd tot 2026. Met de voortzetting van de samenwerking met de huidige vier subsidie ontvangende organisaties, geven we tot in ieder geval 2026 opvolging aan het eerste deel van de motie van de leden Van der Staaij en Sjoerdsma, die verzocht om continuïteit¹⁸.

¹⁶ [Raamconvenant Bijzondere Bijstand bij Crisis in het Buitenland](#)

¹⁷ Motie van het lid Paternotte van 3 juli 2025, Kamerstuk 501-02, nr. 3187

¹⁸ Motie van de leden Van der Staaij en Sjoerdsma van 24 november 2022, Kamerstuk 36-200 V, nr. 47

Prisonwatch heeft, in opdracht van BZ, een evaluatie uitgevoerd van de gesubsidieerde gedetineerdenbegeleiding die geleverd wordt door vier onafhankelijke organisaties¹⁹. Het rapport van deze evaluatie is in juni 2024 opgeleverd en heeft gediend als input voor de vormgeving van het nieuwe subsidiebeleidskader dat gepubliceerd is in mei 2025. In lijn met de bevindingen verlegt het nieuwe kader het accent naar de activiteiten resocialisatie en aanvullende juridische ondersteuning zodat de ondersteuning geboden door partners nog meer aansluit bij de behoeften van de gedetineerden.

Doodstraf

Nederlanders die risico lopen op de doodstraf, krijgen juridische bijstand en ondersteuning van BZ via partnerorganisaties. In 2025 kregen 9 Nederlanders dergelijke bijstand in (potentiële) doodstrafzaken. Nederlandse gedetineerden die zijn veroordeeld tot de doodstraf -of hier risico op lopen- bevinden zich over de hele wereld. Het betreft twee gedetineerden in zowel Marokko als Laos, daarnaast werden gedetineerden ondersteund in Vietnam, Indonesië, India, Irak en de Verenigde Arabische Emiraten.

Op 12 augustus 2025 is de aanbesteding voor de nieuwe doodstraframovereenkomst voor juridische bijstand gepubliceerd. Hierbij zijn organisaties in Nederland en het Verenigd Koninkrijk uitgenodigd om zich in te schrijven voor het behandelen van nieuwe casuïstiek. Lopende doodstrafzaken worden zolang en zoveel mogelijk door vertrouwde partners afgehandeld.

Thema 4: Reisdocumenten

Paspoortpiek

Zoals genoemd in de Staat van het Consulaire van 2024 duurt de paspoortpiek tot en met 2028. Dit betekent dat het aantal aanvragen voor herhalingspaspoorten in deze periode verdubbelt. In 2024 zijn ruim 128.000 aanvragen voor een reisdocument in het buitenland ingediend, een toename van meer dan 83% ten opzichte van 2023. De paspoortpiek heeft een wissel getrokken op de dienstverlening en paspoortklanten zagen de wachttijden voor het maken van afspraken oplopen. Om de paspoortpiek zo goed mogelijk op te vangen is de capaciteit in Den Haag opgehoogd, zijn balietijden op ambassades verruimd, worden meer externe dienstverleners en grensgemeenten ingezet binnen het reisdocumentenproces, en blijven we inzetten op gedegen consulaire informatievoorziening.

¹⁹ [Prisonwatch, Evaluatie Gesubsidieerde gedetineerdenbegeleiding \(2024\)](#)

MVA's en 'pop-up ambassade'

Het postennet maakte in 2024 ook gebruik van mobiele vingerafdrukstations (MVA's) voor het afnemen van biometrische gegevens bij paspoortaanvragen, door de posten soms uitgevoerd onder de noemer 'pop-up ambassade'. Het vaker inzetten van 'pop-up ambassades' is een maatwerkoplossing die vanwege de hoge kosten, bereik en efficiency spaarzaam ingezet dient te worden.

Thema 5: Visumverlening

Externe dienstverleners

Zoals veel andere landen, besteedt Nederland een deel van het visumproces uit aan externe dienstverleners (VFS Global en TLS). Deze partijen zorgen -naast de consulaire balies van ambassades- voor het innemen van visumaanvragen. Het is daarbij van belang dat de externe dienstverlener blijvend voldoet aan de eisen die BZ stelt aan de dienstverlening aan de klant. In 2026 zal een aanbesteding voor EDV's afgerond worden. Daarin worden de aandachtspunten voor het bewaken van de kwaliteit van de dienstverlening nog scherper in acht genomen.

Schengenevaluatie

De Europese Commissie (EC) zal in 2026 een Schengenevaluatie uitvoeren waarbij de Nederlandse toepassing van het Schengenvisumbeleid zal worden geëvalueerd. De laatste evaluatie van het Schengenvisumbeleid door de Commissie vond plaats in juni 2022. Het belangrijkste aandachtspunt in deze evaluatie betrof de te lange wachttijd voor het maken van een visumafpraak. Sindsdien heeft de EC geconstateerd dat dit probleem zich voordeed in vrijwel alle lidstaten in Schengengebied. Daar waar passend heeft Nederland gekeken naar pragmatische oplossingen voor het terugdringen van de wachttijden bijvoorbeeld met name bij aanvragen met als reisdoel familiebezoek.

De uitkomsten van de nieuwe evaluatie en een appreciatie worden te zijner tijd met uw Kamer gedeeld.

Schengenstatistieken

Binnen het Schengengebied stond Nederland in 2024 op de vijfde plaats van het totale aantal aangevraagde Schengenvisa (na Frankrijk, Spanje, Duitsland en Italië). Nederland ontving in totaal ruim 728.000 visumaanvragen waarvan ruim 602.000 zijn toegekend. Dit betekent dat circa 84,5 procent van de ingediende visumaanvragen voor Nederland zijn

goedgekeurd. De grootste aantallen visumaanvragen voor Nederland zijn ingenomen in de volgende landen: Turkije (circa 100.000), India (ca. 90.000), China (ca. 70.000), Indonesië (ca. 55.000) en Filipijnen (ca. 50.000).²⁰

Visum als politiek instrument

Zoals aangestipt in deel 1 van deze editie van de Staat van het Consulaire dragen positieve visummaatregelen, bilateraal of in EU-verband, bij aan het versterken en intensiveren van de diplomatieke en handelsbetrekkingen. In geval van onwenselijke situaties kunnen negatieve visummaatregelen worden getroffen die kunnen bijdragen aan bijvoorbeeld beperking van de asielinstroom of verbetering van terugkeersamenwerking met derde landen.

Positieve visummaatregelen

Suriname

Tijdens het Notaoverleg Suriname werd de wens van Suriname herhaald om visumliberalisatie te faciliteren. Visumliberalisatie is een Europese aangelegenheid, wat ook betekent dat Suriname aan de EU-voorwaarden dient te voldoen. De afgelopen jaren heeft de Nederlandse regering de Surinaamse wens voor visumliberalisatie meerdere malen onder de aandacht van de Europese Commissie gebracht en zullen dit blijven doen, in lijn met motie van het lid Piri c.s.²¹ en motie van het lid Paternotte c.s.²²

Zoals genoemd op pagina 9, hebben Suriname en de Benelux-landen in 2024 de onderhandelingen afgerond over een overeenkomst voor de vrijstelling van de visumplicht voor houders van een geldig diplomatiek of dienstpaspoort. Deze uitzondering op het EU-visumbeleid is een nationale competentie. Nederland sluit dergelijke overeenkomsten in Benelux-verband. Aan de visumvrijstelling is ook het tekenen van een overeenkomst gekoppeld over de terug- en overname van personen die onregelmatig op het grondgebied verblijven. Beide overeenkomsten zijn getekend op 14 februari 2025 en treden na ratificatie in werking.

Cascademodellen

Na goed gebruik van een visumaanvraag voorziet de EU Visumcode standaard in het hanteren van een ruimere geldigheidstermijn bij herhaalaanvragen. Dit is het

²⁰ [Europese Commissie: Short-stay visas issued by Schengen countries \(2025\)](#)

²¹ Motie van het lid Piri c.s. van 6 juli 2023, Kamerstuk 21 501-20 nr. 2693

²² Motie van het lid Paternotte c.s. van 2 juni 2025, Kamerstuk 20 361, nr. 224

cascademodel. Per locatie kan de Europese Commissie voorstellen doen om die standaardtermijnen te verruimen of in te perken, rekening houdend met onder andere de risico's op het gebied van illegale immigratie of de weigeringspercentages, maar ook de externe betrekkingen. De EU besloot in 2025 tot toepassing van de verruimde cascademodellen voor Turkije, Marokko en Indonesië.

Bilaterale verdragen visumvrijstelling

In Benelux-verband tekende Nederland verdragen voor visumvrijstelling voor diplomatieke en/of dienstpaspooten met verschillende derde landen:

- Visumvrijstellingsovereenkomst Mongolië (januari 2024)
- Visumvrijstellingsovereenkomst Suriname (februari 2025)
- Visumvrijstellingsovereenkomst Belize (mei 2025)
- Visumvrijstellingsovereenkomst Kirgizië (juni 2025)
- Wijzigingsprotocol met Kazachstan (november 2024) waarmee, naast de reeds vrijgestelde diplomatieke paspoorten ook dienstpaspooten, worden vrijgesteld.

Visumliberalisatie en visumfacilitatie

Ook zette Nederland in EU-verband stappen in de volgende processen voor visumliberalisatie en -facilitatie:

- Visumliberalisatiedialoog Armenië (EU-proces in september 2024 van start gegaan)
- Visumfacilitatie Kazachstan (EU onderhandelingen in mei 2025 van start gegaan)

Visumliberalisatie Golfstaten

Sinds het corruptieschandaal in het Europees Parlement ('Qatarqate') zijn er geen concrete ontwikkelingen geweest op het dossier voor visumliberalisatie voor Koeweit en Qatar, in afwachting van de resultaten van het lopende strafrechtelijk onderzoek door het Hof van Beroep van Brussel. Bij een eventuele hervatting van het visumliberalisatieproces houdt het kabinet motie lid Piri c.s.²³ indachtig.

Negatieve visummaatregelen

Artikel 25 bis

²³ Motie van het lid Piri c.s van 13 december 2022, Kamerstuk 21 501-20 nr. 1878

In april 2024 heeft de Raad de besloten om de tweede set aan maatregelen (verhoogde visumleges) tegen Gambia te beëindigen, waardoor alleen de eerste set aan maatregelen momenteel nog van kracht is. Dit betekent o.a. dat een visumaanvraag pas op de 45^e dag wordt beslist, er meer ondersteunende documenten moeten worden overgelegd en bepaalde categorieën niet langer vrijgesteld zijn van de leges. Per 1 juni 2024 heeft de EU de eerste set aan negatieve visummaatregelen ingevoerd op grond van artikel 25bis Visumcode om Ethiopië daarmee te motiveren om de terugkeersamenwerking met de EU-lidstaten te verbeteren. Op 23 juli 2024 deed de Europese Commissie een voorstel voor negatieve visummaatregelen voor Somalië. Zowel dit voorstel als het oudere voorstel voor Irak zijn nog niet ter stemming gebracht, omdat via diplomatieke kanalen wordt ingezet op verbetering van terugkeersamenwerking. In juli 2025 deed de Commissie een voorstel voor negatieve maatregelen voor Guinee. Dit voorstel is vanwege het korte tijdsverloop nog niet ter stemming gebracht.

Georgië

Zoals ook genoemd op pagina 9-10, is Nederland voorstander van het inzetten van het EU herziene opschortingsmechanisme tegen Georgische diplomaten. In de tussentijd heeft Nederland, samen met België en Luxemburg, de visumplicht voor houders van Georgische diplomatieke en dienstpaspapieren ingevoerd per 14 april 2025. Hiermee draagt Nederland, in Benelux-verband- bij aan het afgeven van een signaal richting derde landen over kernwaarden van de EU.

Mauritanië, Tsjaad, Senegal en de Centraal Afrikaanse Republiek

Bij plotselinge en sterke toename van asielaanvragen in transit kan, met inachtneming van de bilaterale relatie, besloten worden om een luchthaventransitvisum (of airport transit visa ATV) in te stellen. Na een sterke toename van asielaanvragen van burgers uit Mauritanië, Tsjaad, Senegal en de Centraal Afrikaanse Republiek die een overstap maakten op een Nederlandse luchthaven, stelde Nederland per 25 november 2024 een luchthaventransitvisumplicht (A-visum) in voor deze vier landen. De asielaanvragen voor deze groepen zijn sinds invoering van deze maatregel teruggebracht naar bijna nihil.

Deel 3

Cijfers consulaire dienstverlening 2024

Websitebezoeken en klantcontact

Jaaroverzicht	2023	2024
Totaal Websitebezoeken	23 miljoen	24 miljoen
Onderwerpen Top 5 Websitebezoeken		
1	Reisadvies	Reisadvies
2	Visum	Visum
3	Paspoort/ID-kaart	Paspoort/ID-kaart
4	Legaliseren	Legaliseren
5	DigiD	DigiD
Totaal aantal klantcontacten	825.000	921.100
Ontvangen calls	491.900	602.000
Ontvangen email	86.850	83.400
WhatsApp gesprekken	246.600	235.700
KTO score*	8,8	9,0
Totaal DigiD Videobelafspraken	24.000	35.900
KTO score	8,9	8,8
Onderwerpen Top 5 Klantcontact		
1	Paspoort/ID aanvragen buitenland	Paspoort/ID aanvragen buitenland
2	Schengenvisum	Schengenvisum
3	DigiD	Nationaliteit
4	Nationaliteit	DigiD
5	Legaliseren documenten	Legaliseren documenten

*KTO: Klanttevredenheidsonderzoek. Het Klanttevredenheidsonderzoek weergeeft de tevredenheid van de klant over de medewerker, het antwoord en de afhandeling van de vraag na contact.

Consulaire bijstand

Aantal Nederlanders ondersteund bij nood in het buitenland

Consulaire hulp bij	2023	2024	Groei
Detenties	3.048	3.013	-1%
Overlijdensgevallen	1.091	1.275	17%
Ziekenhuisopnames	552	811	47%
Vermissingen	402	515	28%
Familiezaken	252	443	76%
Psychosociale problemen	154	256	66%
Geweldsincidenten	55	112	104%

Gedetineerdenbegeleiding buitenland

Nederlanders in buitenlandse detentie bekend bij
Buitenlandse Zaken

Top 20 landen	2023	2024
Duitsland	671	616
België	521	451
Verenigd Koninkrijk	265	284
Spanje	218	220
Frankrijk	259	209
Zwitserland	53	55
Polen	48	50
Denemarken	40	43
Kroatië	17	41
Finland	26	38
Oostenrijk	27	34
Griekenland	25	32
Zweden	28	29
Portugal	26	25
Bulgarije	24	25
Italië	36	24
Hongarije	35	21
Tsjechië	22	20
Malta	18	20
Noorwegen	17	18

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Reis- en identiteitsdocumenten

Aantal behandelde aanvragen reisdocumenten

Soort	2023	2024	Groei
Totaal	69.764	127.617	83%
Nationaal paspoort	60.058	111.233	85%
Nederlandse identiteitskaart	4.599	8.703	89%
Laissez-passer	2.535	3.163	25%
Noodpaspoort	13	8	-38%
Zakenpaspoort	2.559	4.510	76%

Aantal consulaire verklaringen

	2023	2024	Groei
Totaal	6.385	6.697	5%

Visumverlening

Top 5 Verblijfsdoelen (kort verblijf en Caribische visa)

Soort	2023	2024	Groei
Totaal	669.270	728.600	9%
Toerisme	297.417	302.284	2%
Familiebezoek	160.608	184.502	15%
Commercieel	96.689	106.952	11%
Blue Carpet*	52.954	63.828	21%
Orange Carpet*	23.941	23.951	0%
Professionele reden	19.514	28.362	45%

*Orange en Blue Carpet zijn visumprogramma's voor bedrijven met een goede band met Nederland (Orange) en zeevarenden die voor Nederlandse rederijen werken (Blue).

Aantal behandelde aanvragen machtigingen tot voorlopig verblijf (mvv)

	2023	2024	Groei
Totaal	78.195	71.501	-9%

Mvv

Een vreemdeling die een verblijf van langer dan drie maanden in Nederland beoogt, heeft een verblijfsvergunning nodig. Een voorwaarde voor een verblijfsvergunning is in de meeste gevallen de machtiging tot voorlopig verblijf (mvv). Het ministerie van Justitie en Veiligheid is beleidsverantwoordelijk voor de nationale wet- en regelgeving rondom voorlopig verblijf. IND is uitvoeringsverantwoordelijk en beslist. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft een faciliterende rol.

Uitvoering inburgeringsexamen

Aantal examens afgenomen op de posten

	2023	2024
Aantal kandidaten	9.004	11.939
Aantal examens*		
Marokko, Rabat	5.301	4.967
Turkije, Ankara	4.423	4.237
Thailand, Bangkok	1.252	1.799
Libanon, Beiroet	1.245	1.409
Ghana, Accra	1.228	1.277

*Het basisexamen inburgering buitenland bestaat uit drie onderdelen: Kennis van de Nederlandse Samenleving (KNS), Spreek- en Leesvaardigheid. De examenonderdelen kunnen op verschillende momenten worden afgelegd en een enkel examenonderdeel of meerdere examenonderdelen kunnen herkanst worden, waardoor het totaal aantal afgelegde examens per onderdeel kan verschillen.